

Ved Magdas begravelse 13. maj 2002

Mors sidste år var meget præget af sygdom – men jeg synes hun skal mindes for meget af det, som **OGSÅ** var en vigtig del af hendes liv. Jeg har de seneste dage talt meget med far, Gurli, Susanne og Charlotte om mor og hendes liv – og det jeg her vil sige, er noget, som vi har talt om i **fællesskab**.

Barndom og ungdom

Magda blev født den 8. december 1918 på gården Sønderager cirka 8 km. fra Herning. Hun blev døbt Magda Elisabeth Kristensen – som barn og af familien kaldet Magda, senere kaldte vi hende Lisbeth.

Sønderager lå ude på det, der engang var den jyske hede. Tidspunktet var lige efter 1. Verdenskrig – og hun blev født som den sidste pige i en flok på fire. Det var en flok livlige og muntre piger, som var fyldt med skæg og ballade. Men der var selvfølgelig også meget alvor – for der var masser af hårdt arbejde.

Efterhånden som de større søstre blev ældre, flyttede de hjemmefra, og Magda var til sidst alene pige tilbage på gården. Hendes far Jens Peter var i mange år meget syg af tuberkulose, og Magda følte at det var hendes pligt at blive tilbage og hjælpe med arbejdet. Som hun sagde senere, havde hun faktisk en **karls plads** på gården – selv om der også var en karl ansat.

Arbejdet startede også tidligt for Magda. Hun samlede tyttebær i skoven. Senere var hun med til malkning i stalden. Hun bandt neg, når der blev høstet – og hun var sågar med til at samle sten, som lå i vejen på marken.

Det med *skoven* var ikke lige Magdas kop te. For det første var sådan en skov meget mørk om natten – og rævene hylede derude.

Og når hun plukkede tyttebær var der alt muligt kryb i lyngbuskene. Hun har fortalt, at hun engang så en hugorm, men den huggede hun hovedet af med ringen under en zink-spand. Godt at det var før plastik-alderen.

Det at plukke tyttebær var der penge i, og Magda var god til at tjene penge. Hun solgte tyttebærrene til naboer og bekendte. Da hun var omkring 16 år, havde hun med stolthed tjent til en splinter-ny cykel, har hun senere fortalt.

Magda møder Sigfred

Måske var det en dag, hvor hun var på vej rundt på nabogårdene med tyttebær, at hun mødte Sigfred for første gang. De var begge omkring 12 år, og Sigfred sad og læste lektier med hovedet dybt begravet i bøgerne og hænderne under hovedet. Og det blev han ved med al den tid Magda var i huset. Så det blev ikke til så meget snak ved det første møde.

Men Magda kunne ikke glemme, hvad hun havde set. De mødtes i hvert fald senere, da Sigfred var kommet ud at tjene, og madmor dér indbød til ungdomsgilder, hvor Magda også blev budt med.

Far fortæller, at de senere mange gange mødtes til en snak efter dagens arbejde i tørvehuset på Sønderager, og han blev da også en gang imellem budt ind på kaffe. Og da de var omkring 16-17 år syntes Jens Peter, at det var på tide, at **han** også blev præsenteret for sin datters kæreste.

Bryllup og ny tilværelse

Da Magdas far Jens Peter døde omkring 1936, blev Sønderager solgt, og hun flyttede med sin mor Johanne til Herning. Her fik hun arbejde på en tekstilfabrik, hvor hun syede kjoler. Men at sy på fabrik var hårdt arbejde, så hun måtte opgive på grund at smerter i ryg og arme.

Men hun fortsatte alligevel med at sy for naboen fru Andresen i et lidt langsommere tempo.

Vi er nu nået frem til sommeren 1942. Sigfred havde fået arbejde ved DSB på Fyn, så han var flyttet dertil. Magda var tilbage i Hering, og det syntes hun ikke var nogen god idé. Så hun skrev til Sigfred, at nu var det vist på tide at de blev gift – og Sigfred bekræftede det **ja**, som de havde givet hinanden forinden

Brylluppet stod i kælderen i Johannes villa den 29. december 1942. En af de strengeste vintre i mands minde. Men selv om det var strenge tider, fik Magda alligevel syet en fin brudekjole – det stod fru Andresen for.

Sigfred havde bedt om fri fra arbejdet for at tage hjem til sit eget bryllup. Men det kunne han ikke få uden selv at betale for det. Så de måtte hurtigt afsted tilbage til Fyn. Flyttevognen blev læsset og de drog afsted Nyårs morgen 1943 i en forrygende snestorm.

Foden under eget bord

I Marslev på banestrækningen mellem Odense og Nyborg fik Magda og Sigfred deres første fælles hjem.

Huset var ikke særlig stort, men da det var under krigen, blev der lukket af for den ene stue, så der ikke var så mange rum at varme op. Men netop den stue kom til at betyde meget det år, for den kom i 3-4 uger til at huse en modstandsmand på flugt – og med ham en række modstandsfolk, som holdt møder i stuen.

Selvom det var med noget bæven, at Magda sagde ja til det arrangement, var det alligevel noget hun syntes man skulle. Og modstandsmanden Harry, som var bror til Magdas svoger, har næsten hvert år til jul lige siden udtrykt sin taknemmelighed.

Også her i Marslev var der noget at lave for en hjemmesyerske. Så Magda genoptog kjolesyningen – og her blev der også syet for byens ”fine” fruer.

Og familien kom tættere på. Sigfreds søstre Margrethe og Marie kom begge i huset på nogle gårde tæt på Marslev.

Efter krigen – og småfolk på vej

I 1946 flyttede Magda og Sigfred så til Sjælland. Sigfred fik arbejde i Borup og de fik et hus tæt på Dyndet, et nabo hus til det som i dag er det yndede udflugtsmål Malerklemmen.

Der var stadig syopgaver – og et hjem der skulle passes. Petroleumslamper og messing-dørhåndtag blev pudset til hver søndag. Og var der noget Magda senere IKKE skulle have, var det petroleumslamper og messing-dørhåndtag!!

Det var ikke blevet til noget med at få børn indtil nu, selvom Magda og Sigfred havde været gift en del år. En lun nabo, Rasmus, kunne da heller ikke lade være med at stille spørgsmålet: Hvorfor har I ingen børn? Men da han fik nys om, at Magda og Sigfred havde købt nye springmadrasser, var han sikker på, at så varede det ikke længe, før storsten kom.

Vridsløselille og Albertslund

Men storsten kom først i 1952, da Magda og Sigfred var flyttet til Vridsløselille – det nuværende Albertslund. Og så kom Magdas liv til meget at handle om hendes lille søn, som hun var meget stolt af.

Der var meget arbejde med at have småfolk. Fx skulle der vaskes bleer hver dag i det store kokekar. Og der blev investeret i noget på den tid så usædvanligt som et køleskab.

Og mens Magda vaskede og lavede mad gik Sigfred tur med barnevognen. Turene gik ofte over på gården Albertslund, som lå ligeovre på den anden side af jernbanen. Og var Magda kommet sent i gang med vasketøjet, skulle hun skynde sig at hente det ind fra snoren inden fem-toget kom. For det blev trukket af et stort damplokomotiv, som én gang for meget havde sodet en hel vask til.

På Albertslund var der gode naboer. Forstanderen Møller Nielsen elskede lige som Magda al slags spil. De tog ofte både et slag kort og et spil ”Ni-tavl” – bedre kendt i dag som ”Mølle”. De var begge gode til det, men desværre vandt Magda næsten altid til Møller Niensens store ærgrelse. Det var lige ved at gå hans ære for nær. Men som mor senere sagde: ”Jeg blev jo nødt til at lade ham vinde en gang imellem, for at han ikke skulle blive alt for ked af det.”

Eget hus og have

I 1959 da S-toget skulle føres til Taastrup, blev huset i Vridsløselille revet ned, og Magda og Sigfred købte hus i Brøndbyvester, nærmere betegnet i Vesterled.

Magda havde i nogle år arbejdet med blandt andet at sy uniformer til Tivoli-dukker, og det fortsatte hun med. Men også hendes handelstalent blev udfoldet i disse år. Hun fik kontakt med en tekstilfabrikant i Ikast, og hun hjemtog utallige partier af hans kjoler, som hun solgte videre til naboer, venner og bekendte.

Og hun genoptog det hæklearbejde, som også hendes mor havde været god til. Hele familien blev forsynet med dækkeservietter, mellemlægsservietter og mundservietter i alle mulige farver beregnet til både jul og påske, sommer og vinter.

Og sønnen flyttede hjemmefra en dag, men heldigvis viste der sig jo snart en lille Susanne, som den nybagte bedstemor kunne få lov

til at forkæle. Der blev syet kjoler og bluser – og der blev hæklet dukketøj i lange baner.

Pensionist i Brøndbyøster

Da Magda og Sigfred begge stod foran pensionisttilværelsen, solgte de huset i Vesterled og fik lejligheden på Nygårds Plads. Gurli og jeg boede dengang lige i nærheden, så det var dejligt at få dem tæt på – ikke mindst for Susanne, som ofte nød godt af bedstemors gæstfrihed.

Senere kom Charlotte til, og bedstemor og bedstefar fik nye opgaver med at træde til, når der var sygdom og far og mor skulle på arbejde.

I det hele taget fulgte bedstemor børnebørnene i tykt og tyndt. Hvad enten det var, når de sang med koret i kirken eller de skulle optræde med det ene eller andet.

Bedstemors pung stod også altid åben, og der blev altid givet det bedste af det bedste. Det kunne enten være nyt tøj eller nye cykler.

Jeg ved, at begge piger også i høj grad gengældte hendes kærlighed. Og som svigermor scorede Lisbeth, som hun hed i den rolle, også topkarakter.

En anden side ved Magda – en side som jeg tror vi alle har nydt godt af – var, at hun var noget af en slikmund. I skænken stod der altid masser af den dejligste chokolade. Og ingen kunne komme i hendes hjem uden på god gammel jysk maner at blive nødet mindst to gange. Så jeg vil slutte talen af helt i hendes ånd med at sige:

”Nu skal I sandelig have et stykke chokolade!”